

บทความวิจารณ์หนังสือ MON MONT BLANC : หันซ้ายก็ภูเขา หันขวาก็ภูเขา
ผู้เขียน : คัมภีร์ สรวมศิริ

วิจารณ์โดย
สมพล ดำรงเสถียร
Sompol Dumrongsatian
รองศาสตราจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
sompol.du@kmitl.ac.th

“ถ้าเราไปเหยียบอยู่บนยอดสุดของอะไรสักอย่าง
เราจะมองเห็นมันได้อย่างไร”

“ผมห้ามตายเพราะวางแผนการเดินทางล่วงหน้าไว้เรียบร้อยแล้ว”

“หิมาลัยต้องใช้หุฟง”

“คุณจ๋าผมแปลกไหม ผมก็แค่อยากไปเที่ยวที่ที่คนอื่นเขาไม่ไปกัน”

“ที่เที่ยวง่ายๆนะแก่แล้วก็ไปได้ ตอนนี้อยู่ไหนก็เอาเวลาไปเที่ยวที่ยากๆเสียก่อน”

“ผมตัดสินใจไปเดินมองมงบลองก์ ซึ่งเป็นเขาที่สูงที่สุดในเทือกเขาแอลป์แทนที่จะไปปีนเหมือนคนอื่นทำกัน
ด้วยเหตุผลที่ว่า

ถ้าเราไปเหยียบอยู่บนยอดสุดของอะไรสักอย่างเราจะมองเห็นมันได้อย่างไร”

ทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งในคำนำของสำนักพิมพ์ Geek book ข้อความที่กล่าวข้างบนทุกท่านว่าผมหมายถึงใคร?...
นักท่องเที่ยวนักพนันช่างภาพ ตากล้องสารคดี นักเขียน กวี นักประวัติศาสตร์ นักโบราณคดี นักประวัติศาสตร์ศิลปะ สถาปนิก
Blogger ยูทูบเบอร์ นักผจญภัย ที่คุณคิดทั้งหมดไม่ใช่.....! ข้อความทั้งหมดเขียนโดยนายแพทย์ท่านหนึ่งซึ่งประจำห้องฉุกเฉิน ที่ทุก
คนเรียกว่า **หมอเก๋อ**

คัมภีร์ สรวมศิริ เป็นแพทย์ประจำห้องฉุกเฉินที่พาตัวเองออกจากโรงพยาบาลแล้วมุ่งหน้าสู่มงบลองก์ บริเวณพรมแดน
ระหว่างฝรั่งเศส อิตาลี และสวิตเซอร์แลนด์ ยอดเขาสูงที่สุดในเทือกเขาแอลป์ ตลอด 10 วันของหมอผู้ชอบวางแผนแต่ทุกอย่าง
กลับไม่เป็นใจ การเดินทางที่ไม่ต้องพิชิตยอดเขาอันหนาวเหน็บแต่เลือกเดินอยู่ในระดับเดียวกับบุคคลทั่วไปเพื่อได้สัมผัสชีวิตของ
จริงได้อยู่ได้ร่มเงาของมงบลองก์ เดินทางไปกับเพื่อนร่วมทางที่หาไม่ได้ในคู่มือท่องเที่ยวทั่วไป

ขึ้นรถไฟผิดขบวนแผนรวนทั้งวัน...

หลับฝันในห้องกระป๋องปลาซาร์ดีน...

TMB การเดินป่าที่ยืดหยุ่นที่สุด...

บทสนทนามักไม่พ้นเรื่องอาหาร...

เดินขึ้นไกล นั่งพักบนจุดสูงสุดประจำวัน...

ทั้งหมดข้างต้น คือ การอารัมภบทเพื่อให้ทุกท่านได้เห็นภาพรวมของหนังสือที่ชื่อว่า หันซ้ายก็ภูเขา หันขวาก็ภูเขา โดย
คัมภีร์ สรวมศิริ การเดินทางรอบภูเขาของมงบลองก์ของแพทย์ประจำห้องฉุกเฉิน ธรรมชาติอันงดงามที่ไม่ให้ความร่วมมือกับการ
วางแผนใดๆ ผลงานล่าสุดของผู้เขียน...หิมาลัยต้องใช้หุฟง...โดยสำนักพิมพ์ Geek book

หนังสือเล่มนี้มีความหนาในส่วนของเนื้อหาทั้งหมด 267 หน้า ประกอบด้วยตัวหนังสือ และภาพประกอบสี่สีสวยงาม แบ่งเนื้อหาออกเป็น 24 ตอน

- ตอนที่ 0 บทนำ (นัก) ผจญภัย
- ตอนที่ 1 ถึงก็ช่าง ไม่ถึงก็ช่าง
- ตอนที่ 2 เริ่มต้นดีมีชัยไปกว่าครึ่ง
- ตอนที่ 3 Wish you were (not?) here
- ตอนที่ 4 จ่ายแพงกว่าทำไม
- ตอนที่ 5 ตั้งใจ ไม่ตั้งใจ
- ตอนที่ 6 อนาคตที่มองไม่เห็น
- ตอนที่ 7 ความสวยงามของแต่ละวัน
- ตอนที่ 8 คับที่อยู่ได้....
- ตอนที่ 9 Today I don't feel like doing anything....
- ตอนที่ 10 คำบอกเล่าที่ดีที่สุด
- ตอนที่ 11 ครีมทิม
- ตอนที่ 12 ผนอยทำไมจึงตก
- ตอนที่ 13 ทฤษฎีฟองสบู่
- ตอนที่ 14 เพื่อนเก่า
- ตอนที่ 15 คิดจะ พัก
- ตอนที่ 16 ทางที่ยังไม่ได้เดิน
- ตอนที่ 17 สมพรปาก
- ตอนที่ 18 ว่าแต่เขา
- ตอนที่ 19 ... คับใจอยู่ยาก
- ตอนที่ 20 ได้อย่างก็ต้องเสียอย่าง....
- ตอนที่ 21 เลือกเดินบนทางสักทางได้ไหม...
- ตอนที่ 22 หาไม่เจอหรือเธอไม่มี
- ตอนที่ 23 ประสบการณ์ที่เป็นของเรา

การตั้งชื่อเรื่องทั้ง 24 ตอนเห็นได้ว่าผู้เขียนใช้ภาษา และคำศัพท์ง่ายๆ ผู้อ่านหลายคนเห็นว่าผู้เขียนเป็นนายแพทย์ คงจะใช้คำศัพท์เทคนิคทางการแพทย์ที่ยุ่งยาก ทับศัพท์ด้วยคำเฉพาะภาษาไทย ภาษาอังกฤษ หรือภาษาอื่น แต่ที่จริงแล้วหนังสือเล่มนี้ ใช้คำพูดที่ง่าย ใครอ่านก็เข้าใจ ดังตัวอย่างที่ยกให้เห็นตั้งแต่ตอนเริ่มต้นของการวิจารณ์หนังสือ ถึงจะมี 24 ตอน 267 หน้า แต่ผมใช้เวลาไม่ถึงวันในการอ่าน เพราะรูปแบบของหนังสือใช้คำพูดค่อนข้างกระชับ ที่สำคัญรูปภาพประกอบตลอดเล่มช่วยขยายและอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่เข้าใจได้อย่างรวดเร็ว

หนังสือเล่มนี้นอกจากจะพาท่านเดินทางไปพร้อมกับผู้เขียนในเส้นทางหลัก และเส้นทางเลือก ของการเดินทางรอบ มงบลองก์ ที่เรียกกันว่า TMB (Tour du Mont Blanc) หรือ ทัวร์ดุมงบลองก์ ในเวลา 11 วัน จะทำให้ผู้อ่านรู้สึกได้ถึงความอดทน ความพยายามในทุกๆเรื่องเพื่อที่จะเดินฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆให้ครบตามแผนที่วางไว้

และเมื่อผมอ่านจบสิ่งแรกที่ทำ คือ เก็บกระเป๋าเตรียมเดินทางย้อนรอยหนังสือเล่มนี้ (ที่เรียกย้อนรอยเพราะการเดินทาง รอบมงบลองก์ สามารถเดินได้ทั้งตามเข็มนาฬิกา และทวนเข็มนาฬิกา สิ่งที่เราวางแผนไว้ คือจะเดินย้อนทวนเข็มนาฬิกาของหนังสือ เล่มนี้) แต่เมื่อจัดกระเป๋าเสร็จกลับมาอ่านเส้นทางอีกรอบ ก็เจอข้อความที่ว่า “ที่เที่ยวง่ายจนแก่แล้วก็ไปได้ ตอนนี้อย่างไรก็เอา เวลาไปเที่ยวที่ต่างๆ เสียก่อน” น่าจะจริงอย่างที่ผู้เขียนบอกผมเลยตัดสินใจไปที่ต่างๆ ดึกว่าเพราะแก่แล้ว...คุณว่าจริงไหมละ!

หลังจากตัดสินใจยกเลิกการเดินทาง ผมก็เลยมานั่งวิจารณ์หนังสือเล่มนี้แทน เป้าหมาย คือ การทำอย่างไรที่จะทำให้ ผู้อ่านบทวิจารณ์มีความคิดเดียวกับผมในช่วงแรก คือ เก็บกระเป๋าเตรียมเดินทางไปมงบลองก์ ทั้งตามเส้นทาง หรือย้อนรอยก็แล้วแต่ความสะดวก บนเส้นทางที่มีการรีวิวในเว็บไซต์ภาษาไทยน้อยมาก หรือแทบไม่มีเลย ส่วนเว็บไซต์ภาษาอังกฤษมักจะเป็น ข้อมูลเก่าๆอยู่อย่างกระจัดกระจาย.....ถ้าอย่างนั้นตามผู้เขียนไปผจญภัยกันเถอะครับ

แต่ผมมีข้อแม้อยู่นิดนึง คือ ผมจะสรุปของแต่ละตอนให้เห็นสิ่งที่สำคัญเฉพาะ 14 ตอนแรกเท่านั้น เพื่อทิ้งท้ายให้ผู้สนใจได้ติดตามไปอ่านฉบับเต็ม

ตอนที่ 0 บทนำ(นัก)ผจญภัย

เส้นทางเดินรอบมงบลองก์ เกิดจากนักธรณีวิทยาชาวสวิสเซอร์แลนด์ เพื่อเก็บตัวอย่างพืชจากเมืองซาโมนีในประเทศฝรั่งเศส คริสต์ศักราช 1787 (ก่อนหน้า 1 ปีชาวฝรั่งเศส 2 คน ชื่อว่าไมเคิล ปีกการ์ด และฌัก บัลมัต เดินพิชิตยอดเขามงบลองก์ได้สำเร็จ) บนเส้นทางนี้คุณจะได้เดินทวนเข็มนาฬิกาได้ใช้เวลาที่วันก็ได้แต่ส่วนใหญ่จะใช้เวลา 11 วันขึ้นตามหนังสือที่เขียนขึ้นโดย เครฟ เรโนลด์ส์

ตุรคุมมงบลองก์ถูกยกให้เป็นเส้นทางเดินป่าที่มีชื่อเสียงที่สุดในยุโรป และเป็นสิ่งที่อยากทำสักครั้งก่อนตายของชาวยุโรป รวมถึงชาวอเมริกันหลายคน.....ผมก็แค่อยากไปเที่ยวที่ที่คนอื่นเขาไม่ไปกัน

ตอนที่ 1 ถึงก็ช่างไม่ถึงก็ช่าง

บทสรุป: ขึ้นรถไฟผิเดชบวนแต่ยังกลับลำได้ทัน ผมเรียกทั้งหมดที่กำลังเกิดขึ้นตรงหน้าว่าการผจญภัยทั้งที่ทุกอย่างถูกวางแผนมาแล้วล่วงหน้าแบบละเอียดรอบคอบ ต้องขึ้นรถไฟขบวนไหน เวลาเท่าไร ต่อรถไฟขบวนไหน ถึงแล้วจะไปไหนต่อ ต้องทำอะไรบ้างคืนนี้ นอนที่ไหน แต่แค่ผิเดชบวนไปนิดเดียวก็จะเป็นจะตาย เพียงเพราะรับไม่ได้กับความไม่แน่นอนแล้วผมยังเรียกตัวเองว่าเป็นนักผจญภัยได้อยู่ไหมผมไม่มีคำตอบให้ตัวเอง

ตอนที่ 2 เริ่มต้นดีมีชัยไปกว่าครึ่ง

บทสรุป: ฝนที่ตกลงมาหลังจากซักผ้าเสร็จเป็นสัญญาณว่าการเดินทางที่กำลังจะเริ่มในวันพรุ่งนี้ไม่สู้ดีนัก ไม่นับว่าวันนี้ต้องผจญภัยกับรถไฟผิเดชบวน ไปฝากกระเป๋าที่ Hostel ไกลๆ และจ่ายค่าพิชิตที่แพง แต่มองอีกแง่ ในวันที่เหมือนทุกอย่างจะแย่ไปหมดผมกลับทำทุกอย่างได้สำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ โบราณว่าเริ่มต้นดีมีชัยไปกว่าครึ่ง แต่ถ้าเริ่มต้นมาครึ่งๆกลางๆดีบ้างไม่ดีบ้างจะจบลงอย่างไรกัน

ตอนที่ 3 Wish you were (not?) here

บทสรุป: เดินทางไปถึงจุดที่สูงที่สุด 2,120 เมตรจากระดับน้ำทะเล เกิดคำถามในใจว่า...เราควรเลือกคนที่เรารักหรือคนที่เราเกลียดมาด้วยกัน..!

ตอนที่ 4 จ่ายแพงกว่าทำไม

บทสรุป: การเดินรอบมงบลองก์ 1 รอบเป็นการเดินเที่ยวที่ยืดหยุ่น สามารถเลือกได้ว่าจะเริ่มต้นตรงไหนทิศทางใดเร็วแค่ไหน พักค้างคืนที่จุดใด ผู้เขียนเลือกที่จะจองห้องพักล่วงหน้าแทนการนอนเต็นท์ และผลสรุปการเดินทางทั้งวันทำให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนว่า...เราจะจ่ายแพงกว่าทำไม

ตอนที่ 5 ตั้งใจ ไม่ตั้งใจ

บทสรุป: ความตั้งใจ และไม่ตั้งใจเกิดขึ้นได้เสมอแม้จะวางแผนมาอย่างดี แต่บางอย่างผู้เขียนเลือกที่จะเดินออกนอกเส้นทางไปยังที่ที่ไม่ได้ตั้งใจแวะกับคนที่ไม่ได้ตั้งใจพบ พร้อมกับเหตุผลที่ว่า ตั้งใจให้มีความมั่นใจในการเดินทางบ้าง ประโยชน์บางอย่างก็อยู่นอกเส้นทางปกติ

ตอนที่ 6 อนาคตที่มองไม่เห็น

บทสรุป: คุณไม่สามารถแอบดูเส้นทางผ่านจอ retina ความละเอียดหลายล้านพิกเซลล่วงหน้า ไม่สามารถลากรูปคนสีเหลืองใน Google map ลงมาดูสตรีทวิวได้ว่าก่อนหน้าเล็กๆบนภูเขามีหน้าตาเป็นอย่างไร

ทุกอย่างที่อยู่ตรงนั้นรอให้เราเดินไปเห็นมันด้วยตนเอง นี่คือการฝึกให้เรายอมรับ เปิดรับสิ่งใหม่ๆ เป็นการหยิบบ่อนความตื่นเต้นกับมาให้นักเดินทางอย่างแท้จริง

ตอนที่ 7 ความสวยงามของแต่ละวัน

บทสรุป: สำหรับผมความสวยงามของวันอาจไม่ใช่พระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตก หรือภูเขาหิมะสูงเสียดฟ้า วันนี้ผมพบว่าความสวยงามอยู่รอบตัว และมันเป็นอะไรๆ ชีสแผ่นใหญ่ เรื่องเล่าของรองเท้าที่หายไป ธงสีพื้น หรือแค่เพื่อนร่วมทางดีๆสักสามสี่คน จะดีแค่ไหนถ้าเราพาตัวเองไปเผชิญหน้าความสวยงามอย่างนี้ได้ในทุกๆ วัน

ตอนที่ 8 คับที่อยู่ได้

บทสรุป: เสียงกรนที่รบกวนรับในห้องอับๆ ห้องนั้นบอกผมว่า นักเดินทางอย่างเราคับที่ก็ต้องอยู่ให้ได้ ส่วนสองสาวเสียงสองที่เพิ่งทำความรู้จักกันไปสอนว่าคับใจถ้าไม่มีทางเลือกก็ต้องอยู่ให้เป็น

ตอนที่ 9 Today I don't feel like doing anything...

บทสรุป: อาหารแปลกประหลาดที่เกิดจากมันบดกึ่งสำเร็จรูปปนกับ แมคแอนด์ชีส ถูกปรุงสุกในหม้อสนาม ชีสโบฟอร์ที่ยังเหลือแล้วก็ แอปเปิ้ลอีก 2 ลูกของผมงับทิม ถูกขุดออกมากินแกล้มกันกลายเป็นคอมบินชั่นงงๆ เสริมสร้างพลังงานได้มหาศาลแล้วจะว่าโปรสาดีก็ไม่เลว จะหมดกั๊งวลกับอนาคตไปทำไมเมื่อเรากำลังมีความสุขกับปัจจุบัน ไม่สิจะมั่วกั๊งวลกับอนาคตไปทำไมเมื่อเรากำลังมีความสุขกับการกิน

ตอนที่ 10 คำบอกลาที่ดีที่สุด

บทสรุป: ผมเกลียดการบอกลาและไม่อยากให้เวลานี้มาถึง แต่ทางเดินของคนอื่นก็ไม่ใช่สิ่งที่เราจะไปกำหนดแทนได้และบทเรียนชีวิตก็มักถูกขีดเขียนขึ้นจากความผิดพลาด

อาหารอิตาเลียนมื้อนี้รสชาติเยี่ยมรอบตัวเป็นเสียงฝนตกปรอยปรอย แต่ไม่มีใครวนเวียนอยู่กับความเศร้าสร้อย เราต่างใช้เวลาด้วยกันอย่างคุ้มค่า แบ่งอาหาร รินไวน์ แยมขนม โขว์รูป แล้วก็พูดคุยกันเหมือนเราจะติดอยู่ในกรุมาเยอร์แห่งนี้ตลอดไป และวันพรุ่งนี้จะไม่ถึง

แต่ช่วงเวลานี้พรุ่งนี้จะมาถึงก็คงไม่เป็นไร คนหกคนตรงหน้าสอนผมว่า..การบอกลาไม่ต้องฟูมฟาย คำบอกลาที่ดีที่สุดคือ การใช้เวลาร่วมกันให้มีความสุขที่สุดต่างหาก

ตอนที่ 11 ดริมทิม

บทสรุป: ผมเป็นตำรวจครับ ลูคตอบ แล้วก็บอกว่าอาชีพของเราทั้ง 3 คนนี้แหละตัวดี ในแต่ละวันมีคนเอาความเครียดมาเทกองให้ตั้งเยอะแยะ ควรมีช่องทางระบายความเครียดออกไปบ้าง

เจนได้ยินคำตอบแล้วก็หัวเราะ เธอตั้งข้อสังเกตว่า เราสามคนรวมกันได้ออกมาเป็นกลุ่มอาชีพที่น่าสนใจ มีหมอกับตำรวจเดินด้วยวันนี้ฉันสบายใจแล้ว มีครูแนะแนวอีกคนนั่งนี้มันดริมทิมชัดๆ ผมหยอก ส่วนลูคหัวเราะแล้วก็ตั้งคำถามว่า “บนเทือกเขาแอลป์ทางไกลขนาดนี้มีเหตุการณ์อะไรเลยที่จะต้องใช้หมอตีตัวแล้วก็ครูแนะแนว” เออจริง จะเป็นดริมทิมทั้งที่ทำไมถึงดูไม่มีประโยชน์เลยละ

ตอนที่ 12 ฝนเอยทำไมจึงตก

บทสรุป: ผมยิ้ม บอกเธอไปว่าผมไม่รู้หรอกว่าเธอจะตายตอนอายุเท่าไร ผมแค่ไม่อยากเสียใจตอนอายุมากกว่านี้แล้วยังไม่ได้ทำอะไรที่อยากทำ และถ้าภูเขาสูงนี้จะปรานีผมก็อยากให้มันโผล่หัวมาให้เห็นเสียทีจะได้ไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นการเดินทางที่เสียเที่ยว เคยมีคนบอกว่าทำบุญสวดมนต์หน้าทำหน้าสวดมนต์นี้ เขาบอกว่าให้บริจาคยาแล้วชาติหน้าจะเกิดมาสุขภาพดี แล้วต้องบริจาคอะไรชาติหน้าถึงจะเกิดมาเจออากาศดีเวลาไปเที่ยวละครับ

ตอนที่ 13 ทฤษฎีฟองสบู่

บทสรุป: การเดินทางคนเดียวมันสร้างเงื่อนไขใหม่ๆ ให้ชีวิตคุณหลายอย่าง ผมว่ามันก็ดีเหมือนกันที่เราจะได้ฝึกแก้ปัญหา ฝึกการสนทนากับคนแปลกหน้า แล้วก็ฝึกอยู่กับตัวเองบ้าง เวลาเราไปเที่ยวกับคนรู้จักเราก็มักจะสร้างฟองสบู่ล้อมรอบกลุ่มของเราไว้ แล้วเราก็จะอยู่กันแต่นั้นมีปฏิสัมพันธ์กันอยู่นั่น ในแง่หนึ่งมันก็ทำให้เรารู้จักกันดีขึ้น แต่ในอีกแง่เราก็กักปิด

กันตัวเองจากการพบเพื่อนใหม่ การเดินทางคนเดียวมันปรับเราออกไปทำความเข้าใจกับคนใหม่ๆ และถ้าโชคดีพอ เราก็ได้เพื่อนดีๆ เพิ่มเข้ามาในชีวิตอีกสักคน

13 ตอนพร้อมบทนำเป็นเครื่องทางของการเดินทางตามเส้นทางมงบลองก์ หนังสือเล่มนี้นอกจากจะใช้ภาษาที่ง่ายๆ ในการสื่อความหมาย ผู้อ่านจะได้รับรู้เส้นทาง และจินตนาการไปตามเส้นทางนั้นๆ แบบไม่สิ้นสุด แต่สิ่งที่อ่าน และจำยากสุดในหนังสือเล่มนี้ คือ ชื่อเมืองต่างๆ ที่ผู้เขียนได้เรียกตามภาษาฝรั่งเศส เช่น Les Contamines Montjoie คือ เส้นทางเลงตามีน-มงฌัว แต่ขอแนะนำให้อ่านไปเรื่อยๆ ก่อนและจะคุ้นเคยเมื่อผ่านไปสองถึงสามตอน

หนังสือเล่มนี้ให้ข้อคิดมากมาย นอกจากจะได้รู้ประสบการณ์การเดินทางในเส้นทางที่ผู้คนในยุโรปบอกว่า “อยากไปให้ได้ก่อนตาย” ประสบการณ์ชีวิตคืออีกสิ่งที่คุณผู้อ่านจะได้รับดังตัวอย่าง

**“ชีวิตคือการเลือก..ไม่ว่าคุณจะทำอะไร คุณก็ต้องเสียอะไรสักอย่างหนึ่งไปเสมอ
ถ้าคุณเลือกที่จะเอาอะไรมา คุณก็ต้องเสียแรงแบกมันไปตลอด แต่ถ้าคุณเลือกที่จะไม่เอามันมาด้วย
คุณก็อาจจะต้องเสียใจที่ไม่ได้เอามันมาถูกต้องไหมล่ะ..!”**

และเมื่ออ่านบทวิจารณ์หนังสือนี้จบ **คุณพร้อมจะอ่านหนังสือเล่มนี้แล้วเดินทางไปมงบลองก์...กันหรือยัง...!**

คัมภีร์ สรวมศิริ. 2561. *Mon Mont Blanc: หันซ้ายก็ภูเขา หันขวาก็ภูเขา*. นนทบุรี: Geek Book.